

การแต่งเพลงเพื่อปลูกฝังคุณธรรมและจริยธรรม ในโรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยราชภัฏภูเก็ต

Songwriting for Cultivating Morality and Ethics in the Demonstration School of Phuket Rajabhat University

อัครวัฒน์ สิงห์ชู*¹

Akkarawat Singchoo*¹

บทคัดย่อ

งานวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาแนวคิดในการแต่งเนื้อร้องและการสร้างสรรค์บทเพลงใหม่และเพื่อใช้เป็นสื่อในการปลูกฝังคุณธรรมและจริยธรรม แก่เด็กและเยาวชนในโรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยราชภัฏภูเก็ต โดยศึกษากลุ่มตัวอย่าง จำนวน 40 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียน จำนวน 30 ข้อ และแบบประเมินความพึงพอใจเกี่ยวกับแนวคิดในการแต่งเพลง โดยการแบ่งรวบรวมเนื้อหา 2 เรื่องเป็น 1 บทเพลง มีจำนวน 4 บทเพลง คือ เพลง *ขยัน ซื่อสัตย์* เพลง *ประหยัด* *มีวินัย* เพลง *สามัคคี* *มีน้ำใจ* และเพลง *สุภาพ สะอาด*

ผลการวิจัยพบว่า การแต่งเพลงเพื่อปลูกฝังคุณธรรมและจริยธรรม ผู้วิจัยมีแนวคิดโดยการนำเนื้อหาของคุณธรรมและจริยธรรม 8 ประการ มาแต่งเป็นเนื้อร้อง ทำนอง และนำมาเรียบเรียงเสียงประสานในทางดนตรีในรูปแบบวงสตริงคอมโบ การวิเคราะห์การเรียบเรียงเสียงประสาน มีการสร้างบทบาทในการทำหน้าที่ของเครื่องดนตรีในแต่ละชนิดให้แนวเสียงเกิดความกลมกลืนสอดคล้องกับแนวทำนองหลัก และใช้เป็นสื่อในรายวิชาหน้าที่พลเมือง ผลประเมินความพึงพอใจเกี่ยวกับแนวคิดในการแต่งเพลง อยู่ในระดับความพึงพอใจมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 77.50 รองลงมาอยู่ในระดับพอใจมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 15.00 และผลแบบทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียน คะแนนหลังเรียนสูงกว่าคะแนนก่อนเรียน คะแนนก่อนเรียนและหลังเรียนแตกต่างกันมีนัยสำคัญที่ .05

คำสำคัญ: การแต่งเพลง / คุณธรรมและจริยธรรม / โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยราชภัฏภูเก็ต

* Corresponding author, email: akkarawatsingchoo@gmail.com

¹ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏภูเก็ต

¹ Asst. Prof., Faculty of Education, Phuket Rajabhat University.

Abstract

The research objectives were to the musical ideas in songwriting and create new songs for using as a media in cultivating morality and ethics to students in the Demonstration School of Phuket Rajabhat University by studying sampling group of 40 students. The research tools are 30 items of the pretest and the posttest and satisfaction survey forms about musical ideas in the composition of four songs, which are hard-working and honest, saving and discipline, harmony and generosity, and polite and clean.

The research found that in songwriting for cultivating morality and ethics, the researcher has an idea of using the core contents of eight morality and ethics in the lyrics and melody and the music arrangement as a String Combo. In musical arrangement analysis, the role of each musical instrument provided sound which harmonized with the main melody and the composed songs were used as a media in Citizenship subject. The result of satisfaction survey about songwriting ideas was the most satisfied (77.50%), and very satisfied came second (15.00%). An evaluation of the pretest and the posttest, obviously posttest result was higher than pretest. The pretest and the posttest results were significantly at .05.

Keywords: Songwriting / Morality and Ethics / Demonstration School of Phuket Rajabhat University

บทนำ

ด้วยความเจริญทางเทคโนโลยีที่ก้าวหน้าเป็นไปอย่างรวดเร็วมีการเปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลา ในทุก ๆ ด้าน ส่งผลให้เกิดช่องว่างระหว่างความเจริญทางด้านวัตถุกับความเจริญทางด้านจิตใจประกอบกับความอ่อนแอของวัฒนธรรมไทยที่ไม่สามารถสร้างภูมิคุ้มกันให้กับเด็กและเยาวชนเพื่อรับความเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นได้ ก่อให้เกิดปัญหาต่าง ๆ ตามมาอย่างมากมาย ซึ่งส่งผล

ให้เด็กและเยาวชนไทยมีพฤติกรรมและค่านิยมที่ไม่พึงประสงค์ เช่น ปัญหาเด็กติดยาเสพติด ปัญหาพฤติกรรมทางเพศที่ไม่เหมาะสม ปัญหาการใช้ความรุนแรง ปัญหาเรื่องความพุ่มเพื่อไม่ประหยัดการมีกิริยาจาในการแสดงออกไม่สุภาพ เป็นต้น ซึ่งสังคมอาจมองว่าคุณธรรมจริยธรรมเสื่อมลง ปัญหาคุณธรรมและจริยธรรมถือเป็นปัญหาสังคมโดยรวม คุณธรรมและจริยธรรมเป็นสิ่งที่มีความสำคัญต่อสังคมเป็นอย่างมากในการกำหนดความสงบสุขของสังคม คนในสังคมต้องเป็นผู้ที่เพียบพร้อมด้วยคุณธรรมจริยธรรมจึงจะทำให้สังคมนั้นอยู่อย่างมีความสุข ในขณะเดียวกัน หากคนในสังคมใดมีความบกพร่องทางด้านจิตใจขาดคุณธรรมและจริยธรรม แม้สังคมนั้นจะมีความมั่นคงทางเศรษฐกิจก็ย่อมจะหาความสงบสุขได้ยาก การพัฒนาคุณธรรมและจริยธรรมของคนในสังคมไทยจะต้องมีการพัฒนาตั้งแต่วัยเด็ก เพราะเด็กจะเป็นกำลังของประเทศในอนาคต

ดนตรีเป็นทั้งศาสตร์และศิลป์ขั้นสูงที่ผูกพันเกี่ยวข้องกับวิถีชีวิตของมนุษย์เป็นอย่างยิ่ง ดนตรียังเป็นสื่อในการศึกษาถึงความเป็นอยู่ในอดีต ปัจจุบันความเจริญรุ่งเรืองหรือความเสื่อมของสังคมนั้นได้เป็นอย่างดี ดนตรีนอกจากแสดงออกถึงความประณีต วิจิตรพิสดารแล้วยังสะท้อนถึงความงามด้านจิตใจและอารมณ์ของมนุษย์ในแต่ละสมัย ดนตรีช่วยให้ผ่อนคลายความตึงเครียด ช่วยขจัดจิตใจให้เยือกเย็น ช่วยกล่อมเกลากุณิสัยของมนุษย์ที่หยาบกระด้าง ก้าวร้าว โหดเหี้ยม ทารุณ ให้ผ่อนคลายลง ดนตรีก่อให้เกิดพลัง ดนตรีก่อให้เกิดความสว่างแก่จิตใจ ดนตรีก่อให้เกิด ความสุข ดนตรีก่อให้เกิดทักษะ ดนตรีก่อให้เกิดความสมบูรณ์ ดนตรีก่อให้เกิดความผูกพันรักใคร่ ดนตรีก่อให้เกิดความเคารพนับถือ ดนตรีก่อให้เกิดคุณธรรม

จากความสำคัญและที่มาของปัญหาดังกล่าวทำให้ผู้วิจัยมีความสนใจที่จะศึกษาการแต่งเพลงเพื่อปลูกฝังคุณธรรมและจริยธรรมในโรงเรียนสาธิต มหาวิทยาลัยราชภัฏภูเก็ต โดยการนำเนื้อหาของคุณธรรมและจริยธรรม 8 ประการ คือ ขยัน ซื่อสัตย์ ประหยัด มีวินัย สามัคคี มีน้ำใจ สุภาพและสะอาด มาเป็นแนวคิดการแต่งเนื้อเพลงปลูกฝังคุณธรรมและจริยธรรมในสถานศึกษา ทำให้เด็กและเยาวชนเป็นคนดีของชาติในอนาคตต่อไป

วัตถุประสงค์ของโครงการวิจัย

1. เพื่อศึกษาแนวคิดการแต่งเพลง เนื้อร้องและการสร้างสรรค์บทเพลงใหม่
2. เพื่อใช้เป็นสื่อในการปลูกฝังคุณธรรมและจริยธรรม แก่เด็กและเยาวชนในโรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยราชภัฏภูเก็ต

ขอบเขตของโครงการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้มุ่งศึกษาการแต่งเพลงที่มีเนื้อหาครอบคลุมคุณธรรมและจริยธรรมพื้นฐาน 8 ประการ บทเพลงที่ประพันธ์ขึ้นในครั้งมีทั้งหมด 4 เพลง คือ 1) เพลงขยัน ซื่อสัตย์ 2) เพลงประหยัด มีวินัย 3) เพลงสามัคคี มีน้ำใจและ 4) เพลงสุภาพ สะอาด กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ นักเรียนในโรงเรียนสาธิต มหาวิทยาลัยราชภัฏภูเก็ต ระดับประถมศึกษาปีที่ 3 ในรายวิชาหน้าที่พลเมือง จำนวน 40 คน การคัดเลือกกลุ่มตัวอย่าง ใช้วิธีการคัดเลือกแบบเจาะจง ในการศึกษาวิจัย ใช้ระเบียบวิธีวิจัยเชิงคุณภาพและวิจัยกึ่งทดลอง เครื่องมือวิจัยคือ แบบทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียนและแบบสอบถามความพึงพอใจเกี่ยวกับบทเพลงที่ใช้ปลูกฝังคุณธรรมและจริยธรรมที่ใช้เป็นสื่อ

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. สามารถบูรณาการกับการเรียนการสอนกับวิชาการประพันธ์เพลงและวิชาศีลธรรมและการวิเคราะห์
2. สามารถนำบทเพลงที่เป็นสื่อการสอนคุณธรรมและจริยธรรมในไปใช้ในโรงเรียนและชุมชนได้
3. งานวิจัยนี้จะเผยแพร่ในสื่อออนไลน์ หน่วยงานภาครัฐและภาคเอกชนสามารถนำไปใช้เป็นสื่อให้กับเด็กและเยาวชนได้

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยมีฐานแนวคิดสำคัญ ในการนำเนื้อหาของคุณธรรม 8 ประการในรายวิชาหน้าที่พลเมืองของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 แต่ละข้อมาสร้างเป็นเนื้อร้อง แต่งเป็นทำนองและเรียบเรียงเสียงประสาน นำไปสู่การทดลองเพื่อใช้เป็นสื่อในสอนคุณธรรม 8 ประการ เพื่อให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ ตามรายละเอียดดังนี้

วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล

ศึกษาค้นคว้าข้อมูลเอกสาร ตำรา สิ่งพิมพ์ งานวิจัย ที่เกี่ยวข้องกับองค์ความรู้ในการแต่งเพลงเพื่อปลูกฝังคุณธรรมและจริยธรรมและรวมถึงฐานข้อมูลงานวิจัยในอินเทอร์เน็ต

เครื่องมือเพื่อใช้สำหรับการศึกษาวิจัย มีดังนี้

1. แบบทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียน
2. แบบประเมินความพึงพอใจเกี่ยวกับแนวคิดในการแต่งเพลง
3. เพลงปลูกฝังคุณธรรมและจริยธรรม จำนวน 4 เพลง

ด้านกระบวนการแต่งเพลง มีขั้นตอนดังนี้

1. ศึกษาความหมายและเนื้อหารายละเอียดของคุณธรรมและจริยธรรม 8 ประการ
2. นำเนื้อหาของคุณธรรมและจริยธรรม 8 ประการในแต่ละข้อมาสร้างสรรค์ทำนอง และเนื้อร้องใหม่ให้สอดคล้องครอบคลุมคุณธรรมและจริยธรรม 8 ประการ
3. เรียบเรียงเสียงประสานในรูปแบบวงสตริงคอมโบและกำหนดบทบาทของเครื่องดนตรีในแต่ละตอน
4. วิเคราะห์แนวคิดในการแต่งเพลง
5. นำผลการแต่งเพลงเพื่อปลูกฝังคุณธรรมและจริยธรรม ให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบความถูกต้อง เพื่อจะได้นำมาปรับปรุงบทเพลงให้เกิดความสมบูรณ์
6. วิเคราะห์แนวคิดในการแต่งเพลงเพื่อปลูกฝังคุณธรรมและจริยธรรม โดยให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบความถูกต้องเพื่อจะได้นำมาปรับปรุงบทเพลงให้เกิดความสมบูรณ์
7. ดำเนินการฝึกซ้อม บันทึกเสียง และจัดทำรูปเล่มวิจัยฉบับสมบูรณ์

ขั้นตอนทดลอง มีขั้นตอนดังนี้

1. นำแบบทดสอบก่อนเรียนใช้กับกลุ่มตัวอย่าง เป็นเวลา 45 นาที จำนวน 30 ข้อ
2. ดำเนินการเรียนการสอนรายวิชาหน้าที่พลเมืองโดยใช้บทเพลงที่ประพันธ์ขึ้นเปิดสวดแทรกให้กลุ่มตัวอย่างฟังเป็นเวลา 30 นาที จำนวน 3 ครั้ง
3. ทดสอบหลังเรียนกับกลุ่มตัวอย่างด้วยแบบทดสอบชุดเดิม จำนวน 30 ข้อ เวลา 45 นาที
4. วิเคราะห์ผลและเปรียบเทียบคะแนนก่อนเรียนและหลังเรียน นำแบบสอบถามความพึงพอใจเกี่ยวกับบทเพลงที่ปลูกฝังคุณธรรมและจริยธรรมที่ใช้เป็นสื่อให้กลุ่มตัวอย่างทำและวิเคราะห์ข้อมูลโดยการหาค่าร้อยละ

การวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิเคราะห์ข้อมูลผู้วิจัยนำเสนอการวิเคราะห์ข้อมูลแบ่งเป็น 2 ตอน คือ ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์แนวคิดในการแต่งเพลงและตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียน มีรายละเอียดในแต่ละตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์แนวคิดในการแต่งเพลงเพื่อปลูกฝังคุณธรรมและจริยธรรม

ผู้วิจัยขอเสนอเพลง *สุภาพ สะอาด* เป็นเพลงตัวอย่างเพื่ออธิบายแนวคิดในการแต่งเพลง ผู้วิจัยนำบทเพลงมาวิเคราะห์ผลตามความมุ่งหมายแนวคิดในการแต่งเพลงตามขั้นตอนในการศึกษาวิจัยในแต่ละตอนดังนี้

อธิบายเกี่ยวกับเนื้อร้อง เพลง *สุภาพ สะอาด*

เพลง *สุภาพ สะอาด* มีเนื้อร้องแบ่งตามเนื้อหาของเพลงเป็น 3 ตอน ตอนที่ 1 เนื้อหาเกี่ยวกับเรื่องความสุภาพ ตอนที่ 2 เป็นเรื่องของความสะอาด ตอนที่ 3 เป็นเรื่องของความสุภาพและความสะอาดในตอนเดียวกัน เนื้อร้องใช้ภาษาให้มีความสัมผัสคล้องจองกันเพื่อให้ง่ายในการจดจำ มีการร้องซ้ำ 2 รอบ คือซ้ำตั้งแต่ต้นและซ้ำตอนที่ 3 อีก 1 ครั้ง ดังนี้

เพลง *สุภาพ สะอาด*

(ซ้ำ) ตอนที่ 1 ความสุภาพเป็นสิ่งที่สวยงาม ตามแบบวัฒนธรรมผู้ดี

ความสุภาพดูมีสง่าราศรี เป็นแบบอย่างที่ดีของสังคม

วาจาสุภาพการสื่อสาร ควรสุภาพอ่อนหวานน่าชื่น

เป็นที่รักของคนในสังคม พุดจาดีเป็นศรีแก่ตนเอง

ตอนที่ 2 ความสะอาดก็สำคัญ ตัวเรานั้นจะต้องรักษา

ทั้งกายใจสิ่งแวดล้อมนานา เสื้อผ้าหน้าผมต้องงดงาม

(ซ้ำ) ตอนที่ 3 มีสัมมาคารวะ ใครเห็นใครรักน่าชื่นชม

กายใจสะอาดน่าภิรมย์ สิ่งแวดล้อมทุกอย่างต้องสะอาดตา (ซ้ำ)

อธิบายแนวคิดในการเรียบเรียงประสานของบทเพลง *สุภาพ สะอาด*

เพลง *สุภาพ สะอาด* ลักษณะของทำนองหลักแบ่งเป็นตอน A 1 A 2 และตอน B ใช้บันไดเสียง F เมเจอร์ ได้แก่ F G A B^b C D E F ใช้อัตราจังหวะแบบ 4/4 การเรียบเรียงเสียงประสานในแต่ละตอนประกอบไปด้วยคือ 1) ตอนบทนำ 2) ตอน A1, A2, B, C เป็นตอนทำนองหลัก 3) ตอน D เป็นตอนโซโล 5) ตอนลงท้าย แนวคิดในการเรียบเรียงเสียงประสานในแต่ละตอน โดยได้แบ่งบทบาทหน้าที่ของเครื่องดนตรีทั้งหมด 8 ชิ้น คือ 1) ทรัมเป็ต 2) อัลโตแซกโซโฟน 3) เทเนอร์แซกโซโฟน 4) ทรอมโบน 5) เปียโน 6) กีตาร์ 7) เบส 8) กลอง ซึ่งจะอธิบายบทบาทหน้าที่ของเครื่องดนตรีในแต่ละเครื่อง ดังต่อไปนี้

หน้าที่ของเครื่องดนตรีในช่วงตอนนำ (Introduction) มีดังนี้

ในช่วงท่อนตอนต้น ผู้วิจัยมีแนวคิดให้เปียโนกับทรัมเป็ตทำหน้าที่เป็นแนวทำนอง ในลักษณะยูนิซัน (Unison) อัลโตแซกโซโฟนทำหน้าที่เป็นแนวประสานที่ 1 เทเนอร์แซกโซโฟนทำหน้าที่เป็นแนวประสานที่ 2 ทรอมโบนทำหน้าที่เป็นแนวประสานที่ 3 กีตาร์ทำหน้าที่เป็นแนวสนับสนุน และทำหน้าที่บรรเลงในลักษณะยูนิซัน กับแนวทำนอง เบสทำหน้าที่บรรเลงในลักษณะยูนิซันกับแนวทำนอง และการบรรเลงรูปแบบโครงสร้างของการเคลื่อนที่ของคอร์ด กลองทำหน้าที่ควบคุมสัดส่วนตามลีลาจังหวะฟอกซ์ตร็อต (Foxtrot) อัตราความเร็วโน้ตตัวดำเท่ากับ 140 ดังตัวอย่างที่ 1

ตัวอย่างที่ 1 แสดงโน้ตเพลงในช่วงตอนนำ

$\text{♩} = 140$ $\text{♩} = \text{♩} \text{ ♩}$

Alto Saxophone

Tenor Saxophone

Electric Guitar

Piano

Trumpet in Bb

Trombone

Electric Bass

Drum Set

$\text{♩} = 140$

ในตอน A1 และ A2 เครื่องดนตรีทำหน้าที่ในลักษณะเดียวกัน คือ เปียโนทำหน้าที่เป็นแนวสนับสนุนมีการวางแนวเสียงของคอร์ด (Voicing Chord) ทั้งสองมือในลักษณะคอร์ดที่ไม่มีโน้ตพื้นต้น (Rootless Voicing) เพื่อต้องการให้ได้เสียงที่มีกลิ่นอายของความเป็นดนตรีแจ๊ส ทรัมเป็ตทำ

หน้าที่เป็นทำนองที่เป็นฉากหลัง (Melodic Background) อัลโตแซกโซโฟนทำหน้าที่เป็นแนวประสานที่ 1 ที่เป็นฉากหลัง (Harmonic Background) เทเนอร์แซกโซโฟนทำหน้าที่เป็นแนวประสานที่ 2 ทروมโบนทำหน้าที่เป็นแนวประสานที่ 3 ซึ่งเครื่องเป่าดังกล่าวทั้ง 3 ชิ้น โดยบรรเลงในลักษณะสอดรับกับแนวทำนองที่เป็นเสียงร้อง กีตาร์ทำหน้าที่บรรเลงสอดรับกับแนวทำนองที่เป็นเสียงร้อง ในลักษณะยูนิซันกับแนวทริมเป็ต เบสทำหน้าที่บรรเลงไปตามการเคลื่อนที่ของคอร์ดในลักษณะการเดินเบสแบบจังหวะสอง (Two Feel Walking Bass Line) และบรรเลงในลักษณะยูนิซันกับแนวทำนองในบางช่วงบางตอน กลองทำหน้าที่ควบคุมสัดส่วนตามลีลาจังหวะฟอกซ์ทร็อต ดังตัวอย่างที่ 2

ตัวอย่างที่ 2 แสดงโน้ตเพลงในท่อน A1

The musical score is for a jazz ensemble in 4/4 time. The key signature has two flats (Bb and Eb). The score is divided into measures, with the first measure labeled 'A1'. The instruments and their parts are as follows:

- Voice:** The melody is written in the treble clef. The lyrics are: ภาพ เป็น สิ่ง ที่ สวย งาม ตาม แบบ รัด น ธรรม ผู้ ดี ความ ส.
- Alto Saxophone:** The part is written in the treble clef, following the melody of the voice.
- Tenor Saxophone:** The part is written in the treble clef, following the melody of the voice.
- Electric Guitar:** The part is written in the treble clef, following the melody of the voice.
- Piano:** The part is written in the grand staff (treble and bass clefs). The right hand plays chords, and the left hand plays a walking bass line.
- Trumpet in Bb:** The part is written in the treble clef, following the melody of the voice.
- Trombone:** The part is written in the bass clef, following the melody of the voice.
- Electric Bass:** The part is written in the bass clef, following the melody of the voice.
- Drum Set:** The part is written in the drum notation, featuring a walking bass line and a snare drum pattern.

The score includes various musical notations such as notes, rests, and dynamic markings. The first measure is labeled 'A1' and the key signature is Bb and Eb.

หน้าที่ของเครื่องดนตรีในช่วงตอน B มีดังนี้

ในตอน B เป็นท่อนฮุค (Hook) เครื่องดนตรีส่วนใหญ่ทำหน้าที่ในลักษณะเดียวกันกับตอน A1 และ A2 แต่จะมีแนวเบสที่มีการเดินเบสในลักษณะสวิงฟีล (Swing Feel) โดยใช้โน้ตตัวต่ำเป็นหลัก เพื่อให้เกิดความรู้สึกจังหวะในการเคลื่อนที่ไปข้างหน้า และให้อารมณ์เพลงสนุกสนานมากขึ้น แตกต่างจากตอน อื่น ๆ ดังตัวอย่างที่ 3

ตัวอย่างที่ 3 แสดงโน้ตเพลงในตอน B

The musical score for section B, measures 1-4, is presented below. The key signature has two flats (Bb and Eb), and the time signature is 4/4. The Electric Bass part is circled. The Piano part shows a walking bass line. The Drum Set part features a swing feel with triplets.

หน้าที่ของเครื่องดนตรีในช่วงตอน C และตอน D มีดังนี้

ในตอน C เครื่องดนตรีทุกชิ้นกลับมาทำหน้าที่เหมือนกับ ตอน A1 และ A2 เพื่อต้องการให้อารมณ์เพลงกลับมาผ่อนคลายตามปกติอีกครั้ง ดังตัวอย่างที่ 2 ที่ได้กล่าวมาแล้วข้างต้น ส่วนช่วงตอน D เป็นตอนโซโล่ ทรัมเป็ต และอัลโตแซกโซโฟนทำหน้าที่เป็นแนวทำนองที่เป็นฉากหลัง ในลักษณะยูนิซัน เทเนอร์แซกโซโฟนทำหน้าที่เป็นแนวประสานที่ 1 ทรอมโบนทำหน้าที่เป็นแนว

ประสานที่ 2 ในช่วงนี้ กีตาร์ เปียโน และเบสทำหน้าที่เป็นแนวทำนองที่เป็นฉากหลังในลักษณะ
ยูนิซันเช่นกัน กลองทำหน้าที่ควบคุมสัดส่วนตามลีลาจังหวะสอดคล้องกับแนวทำนอง ดังตัวอย่างที่ 4

ตัวอย่างที่ 4 แสดงโน้ตเพลงในตอน D

Alto Saxophone

Tenor Saxophone

Electric Guitar

Piano

Trumpet in Bb

Trombone

Electric Bass

Drum Set

หน้าที่ของเครื่องดนตรีในช่วงตอนลงท้าย (Coda)

ในช่วงตอนลงท้าย ทริ้มเปิดทำหน้าที่เป็นแนวทำนองที่เป็นฉากหลัง อัลโตแซกโซโฟนทำ
หน้าที่เป็นแนวประสานที่ 1 เทเนอร์แซกโซโฟนทำหน้าที่เป็นแนวประสานที่ 2 ทรอมโบนทำหน้าที่
เป็นแนวประสานที่ 3 เปียโน กีตาร์และเบส ทำหน้าที่เป็นแนวทำนองที่เป็นฉากหลังในลักษณะยูนิซัน
กลองทำหน้าที่ควบคุมสัดส่วนตามลีลาจังหวะและยูนิซันตามกระสวนจังหวะในท่อน 58 – 60 ดัง
ตัวอย่างที่ 5

ตัวอย่างที่ 5 แสดงโน้ตเพลงในตอนลงท้าย

Alto Saxophone

Tenor Saxophone

Electric Guitar

Piano

Trumpet in Bb

Trombone

Electric Bass

Drum Set

ตอนที่ 2 การวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบทดสอบที่ใช้บทเพลงปลุกฝังคุณธรรมและจริยธรรม

จากการได้ไปศึกษาหลักสูตรการเรียนการสอนในรายวิชาหน้าที่พลเมืองของโรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยราชภัฏภูเก็ต กลุ่มตัวอย่าง ได้การสุ่มแบบเจาะจง เป็นนักเรียนระดับชั้น ป.3 ในรายวิชาหน้าที่พลเมือง โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยราชภัฏภูเก็ต จำนวน 40 คน ซึ่งใช้แบบทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียน จำนวน 30 ข้อ 30 คะแนน เครื่องมือที่ใช้ในการวัดผลแสดงให้เห็นว่า คะแนนก่อนเรียนที่ใช้บทเพลงเพลงปลุกฝังคุณธรรมและจริยธรรมเป็นสื่อในรายวิชาหน้าที่พลเมือง มีคะแนนเฉลี่ยร้อยละ 23.70 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 1.88 คะแนนหลังเรียนที่ใช้บทเพลงเพลงปลุกฝังคุณธรรมและจริยธรรมเป็นสื่อในรายวิชาหน้าที่พลเมือง มีคะแนนเฉลี่ย 27.20 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 1.59 เมื่อทำการทดสอบด้วย t-test dependent ที่ได้จากการคำนวณเท่ากับ 17.28 แสดงว่าคะแนนก่อนเรียนและหลังเรียนที่ใช้บทเพลงเพลงปลุกฝังคุณธรรมและจริยธรรมเป็นสื่อใน

รายวิชาหน้าที่พลเมือง แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยคะแนนหลังเรียนสูงกว่าคะแนนก่อนเรียน ดังตารางการเปรียบเทียบผลการใช้แบบทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียน ดังนี้

ตารางที่ 1 การเปรียบเทียบผลการใช้แบบทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียน

กลุ่มทดลอง	$\bar{X}$	S.D.	t	α
คะแนนก่อนเรียน	23.70	1.88	17.28*	0.05
คะแนนหลังเรียน	27.20	1.59		

ในส่วนของผลการวิเคราะห์แบบประเมินความพึงพอใจเกี่ยวกับแนวคิดในการแต่งเพลงที่ใช้ปลุกฝังคุณธรรมและจริยธรรม พบว่า ระดับความพึงพอใจของผู้เข้าร่วมโครงการที่มีต่อบทเพลงที่ใช้ปลุกฝังคุณธรรมและจริยธรรม ผลการประเมินอยู่ในระดับความพึงพอใจมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 77.50 รองลงมาอยู่ในระดับพอใจมาก คิดเป็นร้อยละ 15.00

สรุปผลการวิจัย

สรุปผลการวิจัยตอนที่ 1 การวิเคราะห์แนวคิดทางดนตรีในการแต่งเพลงเพื่อปลุกฝังคุณธรรมและจริยธรรม

การวิเคราะห์แนวคิดทางดนตรีในการแต่งเพลงเพื่อปลุกฝังคุณธรรมและจริยธรรม สามารถสรุปผลการอธิบายแนวคิดในการแต่งเพลง ซึ่งใช้เพลง *สุภาพ สะอาด* เป็นเพลงตัวอย่างในงานวิจัยนี้และบทบาทหน้าที่ของเครื่องดนตรี ดังนี้

1. เนื้อร้องเพลง *สุภาพ สะอาด* การแต่งเนื้อร้องแบ่งตามเนื้อหาของเพลงเป็น 3 ตอน ตอนที่ 1 เนื้อหาเกี่ยวกับเรื่องความสุภาพ ตอนที่ 2 เป็นเรื่องของความสะอาด ตอนที่ 3 เป็นเรื่องของความสุภาพและความสะอาดในตอนเดียวกัน เนื้อร้องใช้ภาษาให้มีความสัมผัสคล้องจองกันเพื่อให้ง่ายในการจดจำ มีการร้องซ้ำ 2 รอบ คือซ้ำตั้งแต่ต้นและซ้ำตอนที่ 3 อีก 1 ครั้ง
2. ทำนองหลักเพลง *สุภาพ สะอาด* ลักษณะของทำนองหลักแบ่งเป็นตอน A 1 A 2 และตอน B ใช้บันไดเสียงเอฟเมเจอร์ ได้แก่ F G A B^b C D E F ใช้อัตราจังหวะแบบ 4/4
3. บทบาทหน้าที่ของแนวทริมเป็ต ในเพลง *สุภาพ สะอาด* ทริมเป็ตมีบทบาททำหน้าที่ทำนองในตอนบทนำ และตอน D ทำหน้าที่ทำนองที่เป็นฉากหลังในบางช่วงบางตอน

4. บทบาทหน้าที่ของแนวท롬โบน ในเพลง *สุภาพ สะอาด* ท롬โบนมีบทบาททำหน้าที่เป็นแนวประสานตลอดทั้งเพลง

5. บทบาทหน้าที่ของแนวอัลโตแซกโซโฟน ในเพลง *สุภาพ สะอาด* อัลโตแซกโซโฟนมีบทบาททำหน้าที่เป็นแนวทำนองที่เป็นฉากหลังและแนวประสานในบางช่วงบางตอน

6. บทบาทหน้าที่ของแนวเทเนอร์แซกโซโฟน ในเพลง *สุภาพ สะอาด* เทเนอร์แซกโซโฟนมีบทบาททำหน้าที่เป็นแนวประสานตลอดทั้งเพลง

7. บทบาทหน้าที่ของแนวเปียโน ในเพลง *สุภาพ สะอาด* เปียโนมีบทบาททำหน้าที่ทำเป็นแนวสนับสนุน ในการเคลื่อนที่ของคอร์ดที่สัมพันธ์กับแนวทำนองหลัก ทำหน้าที่เป็นทำนองสลับกับเครื่องดนตรีชิ้นอื่น ๆ ในตอนบทนำ ทำหน้าที่โซโล (Solo) ในตอน D และทำหน้าที่ยูนิซันพร้อมกับเครื่องดนตรีชิ้นอื่น ๆ ในบางช่วงบางตอน

8. บทบาทหน้าที่ของแนวกีตาร์ ในเพลง *สุภาพ สะอาด* กีตาร์มีบทบาททำหน้าที่เป็นแนวสนับสนุน ในการเคลื่อนที่ของคอร์ดที่สัมพันธ์กับแนวทำนองหลัก ทำหน้าที่โซโลในตอน C และทำหน้าที่ยูนิซันพร้อมกับเครื่องดนตรีชิ้นอื่น ๆ ในบางช่วงบางตอน

9. บทบาทหน้าที่ของแนวเบส ในเพลง *สุภาพ สะอาด* เบสมีบทบาททำหน้าที่เป็นแนวสนับสนุน การเคลื่อนที่ของคอร์ดในลีลาจังหวะฟอกซ์ทร็อตและทำหน้าที่ยูนิซันพร้อมกับเครื่องดนตรีชิ้นอื่น ๆ ในบางช่วงบางตอน

10. บทบาทหน้าที่ของแนวกลอง ในเพลง *สุภาพ สะอาด* กลองมีบทบาททำหน้าที่ควบคุมสัดส่วนตามลีลาจังหวะฟอกซ์ทร็อตและทำหน้าที่ยูนิซัน กับกระสวนจังหวะของเครื่องทำนองดนตรีชิ้นอื่น ๆ ในบางช่วงบางตอน

สรุปผลการวิจัยตอนที่ 2 การวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบทดสอบที่ใช้บทเพลงปลุกฝังคุณธรรมและจริยธรรมเป็นสื่อ

สรุปผลการใช้แบบทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียน บทเพลงปลุกฝังคุณธรรมและจริยธรรมที่เป็นสื่อในรายวิชาหน้าที่พลเมือง มีดังนี้

1. ผลการใช้แบบทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียนใช้บทเพลงเพลงปลุกฝังคุณธรรมและจริยธรรมเป็นสื่อในรายวิชาหน้าที่พลเมือง คะแนนก่อนเรียนและหลังเรียนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 โดยคะแนนหลังเรียนสูงกว่าคะแนนก่อนเรียน

2. ผลการการใช้แบบประเมินความพึงพอใจเกี่ยวกับแนวคิดในการแต่งเพลงบทเพลงที่ใช้ปลุกฝังคุณธรรมและจริยธรรม อยู่ในระดับความพึงพอใจมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 75.52 รองลงมาอยู่ในระดับพอใจมาก คิดเป็นร้อยละ 19.41

ทั้งนี้บทเพลงปลุกฝังคุณธรรมและจริยธรรมสามารถนำไปบูรณาการเป็นสื่อการเรียนการสอนไปใช้ในโรงเรียนและชุมชนได้และมีการเผยแพร่ผ่านสื่อออนไลน์ให้กับหน่วยงานภาครัฐและเอกชนสามารถนำไปใช้เพื่อสื่อให้กับเด็กและเยาวชนได้ผ่านทางยูทูบ (Youtube) ใช้ชื่อบทเพลงปลุกฝังคุณธรรมและจริยธรรม อัครวัฒน์ สิงห์ชู

อภิปรายผล

การวิจัยการแต่งเพลงเพื่อปลุกฝังคุณธรรมและจริยธรรมในโรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยราชภัฏภูเก็ต ผู้วิจัยมีความตั้งใจที่จะใช้บทเพลงเพื่อเป็นสื่อในการเรียนการสอนการปลุกฝังคุณธรรมและจริยธรรมให้นักเรียน โดยใช้คุณธรรมพื้นฐาน 8 ประการ โดยการนำเนื้อหาของคุณธรรมพื้นฐาน 8 ประการ มาประพันธ์เพลง 4 บทเพลง คือ 1) เพลง *ขยัน ซื่อสัตย์* 2) เพลง *ประหยัด มีวินัย* 3) เพลง *สามัคคี มีน้ำใจ* และ 4) เพลง *สุภาพ สะอาด* นักเรียนสามารถเข้าใจเนื้อหาของบทเรียนได้ง่ายขึ้นจากคะแนนทดสอบหลังเรียนมากกว่าคะแนนก่อนเรียน แสดงให้เห็นว่านักเรียนมีความรู้ ความจำ ความเข้าใจในสาระเนื้อหาของบทเรียน อีกทั้งจากแบบประเมินความพึงพอใจเกี่ยวแนวคิดในการแต่งเพลง นักเรียนมีความชื่นชอบในบทเพลง ที่ผู้วิจัยแต่งขึ้นมา มีแนวคิดที่จะสร้างเนื้อร้อง ทำนอง จังหวะ ให้นักเรียนฟังบทเพลงได้อย่างมีความสุขและสนุกไปกับบทเพลงพร้อมแฝงเนื้อหาสาระสำคัญ มีจังหวะและทำนองสนุกสนาน เพื่อไม่ทำให้ผู้เรียนเกิดความรู้สึกน่าเบื่อในสาระเนื้อของรายวิชา การใช้บทเพลงเป็นสื่อช่วยสร้างความสนใจของผู้เรียนได้มาก สอดคล้องกับ อีมาพร สลุงสุข² (2555 : บทคัดย่อ) ได้ทำการศึกษาเปรียบเทียบความสามารถในการจดจำคำศัพท์และเจตคติต่อการเรียนวิชาภาษาอังกฤษของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ที่ได้รับการสอนโดยใช้เพลงประกอบ ผลการศึกษาพบว่านักเรียนที่เรียนโดยการใช้เพลงประกอบการสอนนั้น มีความสามารถในการจำคำศัพท์ภาษาอังกฤษ สูงขึ้นกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

² อีมาพร สลุงสุข, “การเปรียบเทียบความสามารถในการจำคำศัพท์และเจตคติต่อการเรียนวิชาภาษาอังกฤษของนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษา” (วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการสอนภาษาอังกฤษ, มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี, 2555), 1.

ข้อเสนอแนะ

- ควรมีการทำวิจัยการแต่งเพลงเพื่อปลูกฝังในรายวิชาอื่น ๆ เช่น วิชาภาษาไทย วิชาภาษาอังกฤษ วิชาคณิตศาสตร์ เป็นต้น
- ควรมีการทำวิจัยโดยใช้เพลงเป็นสื่อ ในระดับชั้นอื่น ๆ เช่น ระดับชั้นมัธยมหรือระดับอุดมศึกษา

บรรณานุกรม

- ไชยญาณ บุญยศขานระเบียง. *เทคนิคการสอนร้องเพลงระดับปฏิบัติการ*. กรุงเทพฯ: สมาคมดนตรีแห่งประเทศไทยในพระบรมราชูปถัมภ์ โดยศูนย์ส่งเสริมคุณภาพชีวิตและสวัสดิการ, 2548.
- ณัชชา พันธุ์เจริญ. *พื้นฐานทฤษฎีดนตรี*. กรุงเทพฯ: กรมวิชาการพิมพ์เป็นภาษาไทย, 2538.
- . *พจนานุกรมศัพท์ดุริยางคศิลป์*. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพฯ: เกศกะรัต, 2552.
- . *สังคีตลักษณ์และการวิเคราะห์*. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2542.
- ธีมาพร สलगุช. “การเปรียบเทียบความสามารถในการจำคำศัพท์และเจตคติต่อการเรียนวิชาภาษาอังกฤษของนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษา.” *วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการสอนภาษาอังกฤษ, มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี*, 2555.
- พระธรรมปิฎก, (ประยุทธ์ ปยุตโต). *แนวทางการพัฒนาจริยธรรมไทย*. กรุงเทพฯ: มหাজุฬาลงกรณ์ราชวิทยาลัย, 2530.
- พีระชัย ลีสมบูรณ์ผล. *หลักการประพันธ์เบื้องต้น*. กรุงเทพฯ: ไทยวัฒนาพานิชย์, 2542.
- Cope, David. *Techniques of the Contemporary Composer*. London: Prentice Hall Internation, 1997.
- Levine, Mark. *The Jazz Theory Book*. Petaluma, CA: Sher Music, 1995.
- Mussen, P. H., & Other. *Child Development and Personality*. 3rd ed. New York: McHill Book, 1969.